

NÄSSJÖ KOMMUN

Författningssamling

Antagen av kommunfullmäktige: 2014-03-27 § 46

Reviderad:

Strategi för tillämpning av barnkonventionen i Nässjö kommun

INNEHÅLL

INLEDNING	3
Barnperspektiv	4
Medverkande tjänstemän	4
STRATEGI FÖR TILLÄMPNING AV BARNKONVENTIONEN	6
Barnkonventionen och de fyra grundprinciperna	6
Definition av vilka områden strategin omfattar	6
Kunskap	7
<i>Strategiska insatser</i>	7
Styrning	7
<i>Strategiska insatser</i>	7
Organisation	7
<i>Strategiska insatser</i>	7
Indikatorer i styrpilen	8
Revidering av strategin	8

INLEDNING

Nässjö kommuns mål- och strategiarbete siktar mot att nå Vision 2030:

Nu hjärnvägars! Med glädje och fiffighet vässar vi Smålands höjdpunkt. Nässjö 2030 – världens rum för människor och möten.

Kommunens utvecklingsresurser fokuseras inom **fyra strategiskt viktiga områden**, för att öka möjligheterna att nå fram till den föreslagna visionen. De fyra strategiområdena är **Attraktivitet, Kommunikationer, Näringsliv och kompetens** samt **Välfärd**.

Med *Attraktivitet* menas frågor som berör kommuninvånarens och besökarens möjlighet till rekreation - från naturupplevelsen till biblioteksbesöket. Området inkluderar också goda boendemiljöer och en fungerande boendekedja som följer invånarens varierande önskemål och behov av bostad genom livets olika faser. I *Attraktivitet* läggs också begreppet "bygga staden" det vill säga den kontinuerliga resan att utveckla och förbättra stadens och samhällets utbud av bland annat tjänster och service. Identitet och stolthet för hembygden ingår också i begreppet.

Med *Kommunikationer* menas de förutsättningar som krävs för transport av människa, vara och tanke eller idé, det vill säga bland annat vägnät, kollektivtrafik och tillgång till bredband.

I *Näringsliv och kompetens* läggs ett starkt näringsliv som växer och stabiliserar sig med klustertanken som grund. Området omfattar även vikten av mångfald och samhällets förmåga att använda alla tillgängliga olikheter på ett konstruktivt sätt. *Näringsliv och kompetens* tar naturligtvis också sikte på kompetenstrappan och det livslånga lärandet - från förskola till högskolestudier.

I strategiområdet *Välfärd* läggs bland annat demokratiutvecklingen, utvecklingen av det hållbara samhället och inte minst det stundande generationsskiftet med utmaningar som det offentliga Sverige står inför.

Sett ur barnens perspektiv är det viktigt att det strategiska utvecklingsarbetet både skapar förutsättningar för ett gott liv under barndomen och lägger grunden för ett gott liv som vuxna. En bra uppväxt för barnen har ett egenvärde i sig, samtidigt som barn som har en positiv upplevelse av sin uppväxt i Nässjö kommun blir goda ambassadörer för kommunen, både som barn och vuxna. Med denna utgångspunkt har barnperspektivet en självklar plats inom alla strategiområdena.

Parallellt med Nässjö kommuns strategiområden finns en nationell strategi för att stärka barnets rättigheter. Baserat på den strategin finns en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting om att intensifiera och utveckla arbetet med barnets rättigheter i kommuner och landsting.

För att betona vikten av att arbeta mer strategiskt med barnperspektivet har frågan lyfts in i arbetet med styrpilen. Under 2012 formulerades målet *ökat fokus på barnets rätt enligt barnkonventionen*. Målet är infört i koncernstyrpilen som gäller från och med 2013.

För att uppfylla målet behövs en struktur för arbetet med barnperspektivet. Förvaltningscheferna utsåg därför 2012 en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med en representant per förvaltning.

Arbetet har omfattat att:

- Kartlägga/inventera pågående arbete och bristområden avseende barnkonventionen
- Formulera en strategi för tillämpning av barnkonventionen

- Formulera förslag på indikatorer till styrpilen för uppföljning av barnperspektivet

Barnperspektiv

I frågor som rör barn och barnkonventionen förekommer olika begrepp som t.ex. barnperspektiv, barnets rätt, barnrättsperspektiv och barnkompetens. Ett ord som används återkommande i denna rapport är *barnperspektiv*. Att arbeta ur ett barnperspektiv kan betyda olika saker beroende på utifrån vems perspektiv vi betraktar barn:

- **barnets egen syn** på sitt liv och sin omvärld
- **vuxnas syn** på barn, barndom och barndomens villkor
- **samhällets syn** på barn i lagstiftning, normer, praxis m.m.

I denna rapport används ordet **barnperspektiv** som ett **sammanfattande begrepp** för alla situationer där barn och unga direkt eller indirekt är berörda i Nässjö kommuns yrkesutövning, oavsett om perspektivet är de vuxnas, samhällets eller barnets eget. Med barn och unga menar vi människor upp till 18 års ålder.

Medverkande tjänstemän

Utvecklingsstrateg	Kommunledningskontoret
Projektledare	Tekniska serviceförvaltningen
Utredningsingenjör	Tekniska serviceförvaltningen
Planarkitekt	Miljö- och byggkontoret
Utvecklingsstrateg	Barn- och utbildningsförvaltningen
Områdeschef funktionshinderomsorg	Socialförvaltningen
Programsamordnare	Kultur- och fritidsförvaltningen
Enhetschef - bibliotek, kultur, ungdom	Kultur- och fritidsförvaltningen

Resultat från inventering av pågående arbete

Kartläggning/inventering av barnkonventionens tillämpning i de kommunala förvaltningarnas verksamheter genomfördes under hösten 2012 och våren 2013. Kartläggningen kom fram till följande övergripande slutsatser:

Brister

- **Samarbete** behöver ske på **fler områden** och i **tidigare** skeden än idag.
- Mycket gott arbete sker utifrån barnperspektivet, men det sker **inte alltid medvetet och strukturerat**.
- **Övergripande riktlinjer saknas** för hur barnperspektivet ska säkerställas och följas upp.

Hinder

De vanligaste hindren är brist på resurser i form av

- Pengar
- Personal
- Tid
- Kunskap

Förbättringsmöjligheter

- Mer samarbete
  - Bygga organisation så att vi blir beroende av varandra, i t.ex. projekt
  - Vi måste träffas tidigt i processerna/projekten
- Ökad medvetenhet i arbete utifrån barnperspektivet
  - Säkerställa grundläggande kunskapsnivå hos politiker och anställda
  - Struktur/rutiner inbyggda i det dagliga arbetet
  - Beslutsmallar
  - Barnperspektivet inbyggt i budgetprocess inkl. bokslut
- Utveckla en gemensam strategi och handlingsplan utifrån barnperspektivet för alla förvaltningar
- **Uppföljning och resultat** avseende barnperspektivet måste efterfrågas från förvaltningschefsgruppen och kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

Resultaten från inventeringen har utgjort utgångspunkt för upprättande av strategin för tillämpning av barnkonventionen.

STRATEGI FÖR TILLÄMPNING AV BARNKONVENTIONEN

Barnkonventionen och de fyra grundprinciperna

Barnkonventionen omfattar totalt 54 artiklar. Alla rättigheter som slås fast i barnkonventionen samspelar och utgör en helhet. De är således lika viktiga. De medborgerliga och politiska rättigheterna är ”absoluta” rättigheter som inte går att förhandla om (finns t ex i artiklarna 2, 3, 6.1, 7, 8, 12-16, 22, 32-38, 40). De ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna (finns t.ex. i artiklarna 5, 6.2, 9-11, 17-21, 23-31, 39) har karaktären av ”mål” att uppnå på sikt. Konventionens sista del gäller staternas formella hantering av konventionen (artiklarna 42-54).

Barnkonventionen innehåller fyra grundprinciper som är utgångspunkt för hur de olika artiklarna i konventionen ska tolkas och förverkligas. Grundprinciperna, som finns i artikel 2, 3, 6 och 12, är vägledande för Nässjö kommuns tillämpning av barnkonventionen:

- Artikel 2: Alla barn har **samma rättigheter och lika värde**. Ingen ska diskrimineras på grund av kön, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet eller sexuell läggning.
- Artikel 3: **Barnets bästa** ska komma i främsta rummet vid allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga.
- Artikel 6: Denna princip betonar barnets grundläggande **rätt till liv** och barnets **rätt till utveckling**.
- Artikel 12: Barn ska ges möjlighet att **uttrycka sina åsikter och få dem beaktade** i alla frågor som berör dem.

Definition av vilka områden strategin omfattar

För att kunna arbeta systematiskt med barnkonventionen behövs en struktur. Grundläggande i strukturen är vilka områden strategin bör omfatta. Tre viktiga områden som en strategi bör omfatta har identifierats:

Kunskap

- Allmän kunskap om barnkonventionen
- Ämnesspecifik kunskap inom verksamheterna
- Vilka ska utbildas?

Styrning

- Målformulering
- Mätning/uppföljning/analys
- Rutiner
- Stöddokument

Organisation

- Bemanning, roller och ansvar
- Former och mötesplatser för dialog med barn

Kunskap

Kunskap är grunden för att kunna arbeta enligt barnkonventionen. Arbetet med att stärka tillämpningen av barnkonventionen bör därför inledas med att säkerställa kunskapsnivån hos politiker och personal. Kunskap innefattar både allmän kunskap om barnkonventionen och ämnesspecifik kunskap inom respektive verksamhet.

Strategiska insatser

- Nämndspresidier och förvaltningschefer utbildas med hjälp av professionella utbildare
- Förvaltningscheferna svarar för att föra sina kunskaper vidare till övriga chefer
- Övrig personal får information/utbildning av sina chefer via arbetsplatsträffar
- Grundläggande utbildning om barnkonventionen ingår i introduktionsutbildningen för nyanställda
- Alla barn i åk 4-6 utbildas i barnkonventionsfrågor

Styrning

Styrning innefattar vilka mål som beslutas för arbetet med barnkonventionen och hur dessa ska mätas, följas upp och analyseras samt riktlinjer och stöddokument för beslut som berör barn.

Strategiska insatser

- Kommunfullmäktige ska fastställa årliga mål för barnperspektivet i styrpilen.
- Barnperspektivet ska beaktas i alla politiska beslut som berör barn.
- Ett avsnitt för prövning av barnkonsekvenser ska senast 2015 ha införts i tjänsteskrivelsemallarna tillsammans med en checklista/handbok för praktisk tillämpning av barnkonventionen i både myndighetsutövning och övrig verksamhet.
  - o Ställningstaganden som berör barn ska motiveras
- Information om Nässjö kommuns strategi ska läggas ut på Snikke och www.nassjo.se.
- Nämnderna ska senast 2016 ha infört rutiner för kontroll av barnkonventionens efterlevnad i den interna kontrollplanen.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att baserat på de interna kontrollplanerna årligen följa upp nämndernas efterlevnad av barnkonventionen.

Organisation

Organisation innefattar bemanning, roller och ansvarsfördelning i arbetet med barnkonventionen samt former och mötesplatser för dialog med barn.

Strategiska insatser

- Bevara och utveckla befintliga inflytanderåd (elevråd, matråd m.m.)
- Synpunkter inhämtas från barn när det är aktuellt genom t.ex. enkäter
- Befintlig chefsorganisation ansvarar för att driva på, stödja och följa upp arbetet med barnkonventionen.
- Utfall för mätbara indikatorer rapporteras in i Pilensystemet av den som förvaltningen har utsett som rapporteringsansvarig.
- Politiker och barn möts i ett dialogforum minst vartannat år.
- En One Door-funktion upprättas inom medborgarkontoret dit barn kan vända sig med sina frågor och slussas vidare till rätt person vid behov.
- Låta barnen vara med i den fysiska planeringen genom riktade insatser tillsammans med skolorna med tillämpning av modern teknik, t.ex. Minecraft, som hjälpmedel i dialogen.

Indikatorer i styrpilen

Mål och indikatorer för tillämpningen av barnkonventionen ska beslutas ihop med övriga mål och indikatorer i styrpilen. En långsiktig ambition är att indikatorerna i styrpilen ska mäta effekterna av de insatser som berör barn på olika sätt. Inledningsvis kan det dock vara lämpligt att ha någon form av aktivitetsmått för att följa upp att de aktiviteter som strategin pekar ut verkligen kommer till stånd, som att barnkonsekvensavsnittet i tjänsteskrivelsen med tillhörande checklista/handbok blir infört i alla nämnder.

Revidering av strategin

För att hålla strategin aktuell ska en översyn av ska göras en gång per mandatperiod. Utifrån översynen ska förslag till uppdaterad strategi upprättas och överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.